

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Maria Ghervas
Ion Druță
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către administratorul procesului de insolabilitate al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan, în cauza intentată la cererea administratorului procesului de insolabilitate al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri din Taraclia”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, prin care a fost respinsă cererea administratorului procesului de insolabilitate al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan privind validarea popririi față de terțul poprit Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri din Taraclia”, ca fiind tardivă,

c o n s t a t ă :

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2015, a fost intentat procesul de insolabilitate față de debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, cu sediul în mun.Chișinău, str.Bănulescu Bodoni, 45, c/f 1006600032842.

La data de 23 iunie 2015, administratorul procesului de insolabilitate al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan, s-a adresat instanței de insolabilitate cu cerere, solicitînd validarea popririi în mărime de 55 350 lei de la terțul poprit Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri din Taraclia”.

În motivarea cererii respective, administratorul insolvenței a invocat că, în baza facturii fiscale SW2901078 din 26 februarie 2010, de către Societatea cu Răspundere Limitată „Inva-Succes” în proces de insolvență, în calitate de vânzător, a fost livrată marfă către „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni în sumă totală de 114 270 lei. Susține că, „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni a achitat doar suma de 55 350 lei. Alte relații nu s-au constatat.

La data de 28 aprilie 2015, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău s-a constatat insolvența Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”.

Menționează că, la data de 27 mai 2015, în temeiul art.126 din Legea insolvenței, administratorul insolvenței al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes” a expediat în adresa debitorului „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni o somație privind achitarea datoriei în sumă de 55 350 lei.

Totodată, debitorul „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni a fost somat cu privire la înființarea popririi, însă somația a rămas fără răspuns, datoria nefiind stinsă.

Invocă că, în cazul când debitorul nu își îndeplinește obligațiile de plată ce îi revin, administratorul insolvenței prezintă instanței pe al cărei rol se află cauza de insolvență, documentele ce confirmă datoria sesizând instanța cu validarea popririi.

Ca urmare a somației, se va pune în vedere debitorului, interdicția de a plăti fără acordul administratorului insolvenței sumele de bani sau de a transmite aceste sume pe care le datorează debitorului ori pe care i le va datora, declarându-le indisponibilizate.

De la data comunicării somației de înființare a popririi și până la achitarea integrală a obligațiilor, inclusiv pe perioada suspendării urmăririi silite prin poprire, terțul poprit nu va face nici o altă plată sau operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate.

În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Astfel, având în vedere existența unei datorii față de „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni, administratorul insolvenței al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, solicită emiterea unei hotărâri de validare a popririi și eliberarea titlului executoriu de încasare forțată a datoriei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2015, cererea de validare a popririi a fost admisă, fiind dispusă încasarea de la terțul poprit „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes” în proces de insolvență, datoria în mărime de 55 350 lei.

Hotărârea respectivă a fost casată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015 cu remiterea pricinii la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, cererea de validare a popririi depusă de administratorul procesului de insolabilitate al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan, a fost respinsă ca tardivă.

Prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că terțul poprit, pînă la data de 11 noiembrie 2010 a achitat suma de 57 135 lei, fapt recunoscut de către Societatea cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”. Prin urmare, termenul de prescripție a început să curgă de la data de 11 noiembrie 2010, însă cererea de validare a popririi a fost depusă abia la 23 iunie 2015.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de insolabilitate, la data de 20 iulie 2016, administratorul procesului de insolabilitate al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, Topal Ștefan, a declarat recurs, solicitînd casarea hotărîrii contestate cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de validare a popririi să fie admisă integral în sensul invocat.

În motivarea recursului, recurentul a invocat ilegalitatea hotărîrii instanței de insolabilitate ca emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Indică că pe parcursul examinării cererii de validare a popririi, instanța de insolabilitate nu a acceptat demersul creditorului privind colectarea și obținerea probelor în conformitate cu normele procesuale ale Codului de procedură civilă, cît și nu a fost atras în calitate de terță persoană directorul debitorului. La fel, nu au fost corect tratate normele dreptului material, ce țin de curgerea termenului de prescripție și executarea obligației.

Invocă că, în cadrul ședinței de judecată, debitorul „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni a invocat expirarea termenului de prescripție. Însă, consideră recurentul că în speță poate fi aplicată suspendarea curgerii termenului de prescripție extinctivă prevăzut de art.274 alin.l) lit.d) Cod civil. Or, asociații și directorul întreprinderii s-au retras din activitatea ei, prin urmare întreprinderea nu a fost condusă și s-a soldat cu limitarea capacității de exercițiu, deci nu se putea înainta acțiuni în instanță. Consideră că relațiile civile între „Combinatul de Vinuri din Taraclia” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Inva-Succes” ce vizează curgerea termenului de prescripție urmează a fi calculate începînd cu 28 aprilie 2015, cînd prin hotărîre judecătorească, a fost numit administrator al insolabilității.

A mai invocat recurentul că un alt argument susținut de debitor a fost faptul că datoria față de creditor este stinsă, motivînd că a restituit Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes” parțial marfa în formă de sticlă în sumă de 57 135 lei. Pentru confirmarea acestor afirmații debitorul a prezentat facturile de expedite DT 452521 din 18 ianuarie 2010 și SW 3067936 din 29 decembrie 2011. Consideră recurentul că aceste facturi nu pot fi apreciate de instanță drept probe, deoarece prima factură nu este semnată de către Societatea cu Răspundere Limitată "Inva-Succes", iar cea de-a doua factură este anulată, fapt confirmat prin răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat. Prin urmare, asemenea tranzacție nu a avut loc și nu

se reflectă nici în contabilitatea Societății cu Răspundere Limitată "Inva-Succes" și nici în contabilitatea Societății pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri din Taraclia”.

În conformitate cu art.429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

Potrivit art.8 alin.(1) din Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul reține că, hotărârea contestată a fost pronunțată la 13 aprilie 2016 în prezența recurentului (f.d.160-162), iar cererea de recurs a fost depusă la 28 aprilie 2016 (f.d.164-166). Prin urmare termenul de demarare a căii de atac a fost respectat.

La data de 27 iulie 2016, în adresa intimatului Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri Taraclia", a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către administratorul procesului de insolvență al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.169).

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural de a depune referință în termen la recursul declarat de administratorul procesului de insolvență al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art.355-356 Cod de procedură civilă, cererea de declarare a insolvenței se depune la curtea de apel de drept comun competentă în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale altor legi. Cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Prin Legea insolvenței nr.149 din 22 iunie 2012, s-a înființat instituția popririi prin care administratorul insolvenței/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

În acest sens, art.126 alin. (1) din Legea respectivă, stipulează că sînt supuse urmăririi prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale

care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

Alineatul (2) al articolului în cauză, prevede că, poprirea se înființează prin somația administratorului insolabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolabilitate/faliment asupra debitorului.

Potrivit somației de poprire, administratorul insolabilității al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, Topal Ștefan a anunțat Societatea pe Acțiuni “Combinatul de Vinuri din Taraclia” cu privire la înființarea popririi asupra datoriei de 58 915 lei (f.d.9).

Potrivit somației de poprire, Societatea pe Acțiuni “Combinatul de Vinuri din Taraclia” urma să execute poprirea în termen de 5 zile de la momentul recepționării somației.

În conformitate cu art.126 alin.(9) din Legea insolabilității, dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi.

La 23 iunie 2016, administratorul insolabilității Societății cu Răspundere Limitată "Inva-Succes" a înaintat cerere de validare a popririi prin care a solicitat validarea popririi în mărime de 55 350 lei cu încasarea de la Societatea pe Acțiuni “Combinatul de Vinuri din Taraclia”.

Administratorul procesului de insolabilitate a menționat ca temei a apariției obligației contractul nr.1-01/10 din 14 ianuarie 2010, semnat între Societatea cu Răspundere Limitată “Inva-Succes” și Societatea pe Acțiuni “Combinatul de Vinuri din Taraclia” (f.d.39-40). Potrivit specificației nr.1 al prezentului contract, termenul de plată este de 60 zile de la primirea mărfii (f.d.41). Invocă că, potrivit facturii fiscale nr.SW2901078, marfa a fost recepționată la data de 26 februarie 2010 (f.d.6), prin urmare, plata urma a fi efectuată în termen de 60 zile, adică la 26 aprilie 2010.

Analizînd legalitatea hotărîrii contestate în limitele invocate în recurs, Colegiul constată că actul de dispoziție contestat a fost emis cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

Potrivit art. 267 alin. (1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În corespundere cu art. 271 din Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

În conformitate cu art. 272 alin. (1) și (2) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune.

Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

Conform art.277 alin.(1) lit.a) din Codul civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit.

Instanța de recurs relevă că legislatorul a instituit prescripția extinctivă în scopul asigurării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte, iar examinarea unei acțiuni depuse în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Colegiul menționează că, instanța de insolvență just a determinat momentul apariției dreptului la acțiune a recurentului. Or, din informația prezentată de terțul poprit, rezultă că pînă la data de 11 noiembrie 2010, acesta a achitat suma de 57 135 lei, fapt recunoscut de către lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”.

Prin urmare, termenul de prescripție a început să curgă de la 11 noiembrie 2010, însă cererea de validare a popririi a fost depusă abia la 23 iunie 2015 (f.d.3-4).

La fel, instanță inferioară corect a apreciat fiind neîntemeiate argumentele lichidatorului Topal Ștefan, precum că termenul de prescripție a fost suspendat în perioada când administratorul (directorul) Societății cu Răspundere Limitată “Inva-Succes” s-a retras din activitatea întreprinderii pînă la numirea administratorului insolvenței. Or, în speță, termenul de prescripție a început să curgă la data de 11 noiembrie 2010, când a avut loc ultima achitare a mărfii de către Societatea pe Acțiuni “Combinatul de Vinuri Taraclia”.

De asemenea, e de menționat că, termenul de prescripție este un termen legal imperativ, care nu poate fi modificat prin acordul părților, or, art. 667 alin.1) Cod civil prevede expres că, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

În concluzie, administratorul insolvenței Societății cu Răspundere Limitată "Inva-Succes", Topal Ștefan, a înaintat somația de poprire la 27 mai 2015, în timp ce termenul de prescripție s-a stins la 11 noiembrie 2013, adică la expirarea a 3 ani de la ultima achitare efectuată de terțul poprit Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri din Taraclia”.

Articolul 281 alin. (1) din Codul civil, stabilește expres că, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

Mai mult, la examinarea cauzei în instanța de insolvență, terțul poprit a invocat expirarea termenului de prescripție.

Având în vedere faptul că, hotărârea instanței de insolvență a fost emisă în conformitate cu prevederile normelor de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, Topal Ștefan și de a menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de administratorul insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016 în cauza intentată la cererea administratorului procesului de insolvență al Societății cu Răspundere Limitată „Inva-Succes”, - Topal Ștefan cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Vinuri din Taraclia”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic

Nicolae Craiu